

Utrecht, 31 oktober 2025

Onderwerp: een toekomstbestendig wettelijk kader voor de universele postdienst
(link: <https://www.internetconsultatie.nl/postbesluit/b1>)

Sub-onderwerpen:

- gerechtelijke poststukken dienen ook op tijd bezorgd te worden (wegens fatale juridische termijnen).
- aangetekende poststukken moeten ook de volgende dag worden bezorgd (met het betalen van €11,80 betaalt iemand toch voor extra service).
- met de passage "*PostNL Port betaald*" kan nooit iemand aantonen op welk moment het poststuk daadwerkelijk is aangeboden of wanneer het het sorteercentrum van PostNL heeft gepasseerd.
Logisch dat de onbegrijpelijke en niets zeggende code (bijv. *N13CC-#Y337G3H#63#0877#*) dit niet direct duidelijk maakt, terwijl de simpele toevoeging van bijvoorbeeld "*31-oct-2025*" aan deze code dit probleem toch wat oplost.
- burger moet aanvullende mogelijkheid krijgen om alsnog zijn of haar poststuk de volgende dag te laten bezorgen; uiteraard mag de postverzorger hier een na redelijkheid en billijkheid een extra bedrag voor in rekening brengen.
- voorkomen moet worden, dat de burger zelf de postbezorger moet gaan worden om er zeker van te zijn, dat het poststuk daadwerkelijk de volgende dag (dus tijdig) wordt bezorgd. Vergeet niet, dat voor de *corona*-tijd processtukken bijna uitsluitend per *gewone* post aan de rechtbank mocht en kon worden gestuurd.
- doorzoek alle gerechtelijke wetgeving op (fatale) termijnen en pas deze zo nodig aan.
- verplicht de gerechtelijke organisatie ook om zeker beslissing waarop direct actie vereist is ook per mail aan de partijen te sturen; uiteraard als die mailadressen bij de gerechtelijke organisatie bekend zijn.

Geachte heer, mevrouw,

Via deze weg wil ik reageren op de AMvB "*een toekomstbestendig wettelijk kader voor de universele postdienst*".

Ondertussen hebben diverse partijen al over het e.e.a. geschreven, waarbij het bijzonder de *Consumentenbond* de *juridische termijnbescherming voor consumenten* aanhaalde. Iets te algemeen verwoord. Zonder concrete casussen die duidelijk maken, dat die juridische termijnen niet alleen voor 100% beschermt moeten worden maar in sommige gevallen zelfs wettelijk dienen te worden aangepast. Zeker als de *natte handtekening* een vereiste is, de algemeen aanvaarde communicatie per mail niet is toegestaan, de geboden juridische termijn extreem kort zijn (soms slechts acht kalenderdagen) met soms fatale gevolgen voor de ontvankelijkheid van iemands hoger beroep, etc.

Sommige van die juridische termijnen dateren uit een tijd, dat de post zes dagen per week werden bezorgd, het mailverkeer nog niet eens bestond en dat de postbezorging nog gewoon iets was dat door de Staat zelf werd uitgevoerd. Hierbij gaat het om de periode 1978/1979 toen een specifiek stukje wetgeving werd aangenomen; het bewuste art.433 Rv, de verplichte registratie in het rechtsmiddelenregister en dit in relatie met bijvoorbeeld art.3:301 lid 2 BW (reële executie).

Nu iets uitvoeriger over de fatale termijnen in juridische procedures/processen.

Het is nu al een groot probleem dat poststukken de burger tijdig bereiken. Soms eerst na ruim een week ontvangen burgers de gedateerde poststukken. Dus echt niet de volgende of daaropvolgende dagen. Verder buiten de norm, terwijl in sommige gevallen de wetgever een wettelijke en fatale reactietermijn van "*binnen acht dagen*" heeft ingesteld en dit in de tijd dat de post echt nog gewoonde volgende dag werd bezorgd daar mailverkeer toen nog niet eens bestond.

Ook bij het aantekenen van verzet tegen een voorzittersbeslissing is de fatale reactietermijn op slechts *veertien dagen* gesteld. Niet om binnen termijn pro forma in verzet te gaan, maar om direct alle gronden tegen de voorzittersbeslissing in te brengen.

Het gaat hierbij allemaal om fatale termijnen die bijna in alle gevallen zal leiden tot een niet-ontvankelijkheidsverklaring van het ingestelde beroep of verzet. Vaak lees je in de beslissing niet eens, dat de advocaat of procespartij een bijzondere proceshandeling moet verrichten (t.w. het verplicht binnen acht dagen moeten inschrijven in het rechtsmiddelenregister, art.433 Rv). Hoe moeilijk is het om dit mee te nemen in de tekst waar iemand in beroep moet gaan en binnen welke termijn.

Vergeet niet dat de rechtzoekende burger nog steeds op een verplichte procesvertegenwoordiger is aangewezen, terwijl die burger al decennialang juridisch veel mondiger zijn geworden. Is dit nog wel iets van deze tijd. Vergeet niet dat zelfs sommige cassatieadvocaten niet eens de verplichting van art.433 Rv kennen, terwijl sommige gewone burger die verplichting wel kent.

O ja, even buiten de orde. Als een burger verplicht zaken moet doen met een advocaat, dan is het meer dan logisch dat hun tarieven gemaximeerd moeten worden. Tarieven van soms zelfs meer dan €400 tot €500 is echt niet meer iets van deze tijd. Het beroep van advocaat is echt niet uniek meer met bijna 20.000 geregistreerde advocaten.

Terug naar de fatale termijnen en dan wel in het bijzonder van de fatale termijn van art.433 Rv ("*binnen acht dagen*").

Uit de kamerstukken wordt het belang nog meer duidelijk om bepaalde zaken rond de postbezorging goed te regelen; zie ook pag. 20/23-23/23:

Nr.6 (kst-15638) (1980-1981) (pag.19-20) → **omzetting acht dagen naar veertien dagen** (nooit in wet terechtgekomen)
periode 6 dagen/week postbezorging

"De adviescommissie van de Nederlandse Orde van Advocaten stelt voor *in plaats van «binnen acht dagen nadat het rechtsmiddel is aangewend» te bepalen «binnen acht dagen nadat de termijn voor het aanwenden van het rechtsmiddel is verstreken»*. Tegen een dergelijke gewijzigde bepaling lijken - aldus voornoemde commissie - geen bezwaren aanwezig omdat de desbetreffende partij het dan in de hand heeft over een aanmerkelijk ruimere termijn dan acht dagen te beschikken door het rechtsmiddel tijdig voor het verstrijken van de termijn aan te wenden."

(...)

"Ten einde te voorkomen dat degene die een rechtsmiddel heeft aangewend in tijdnood komt voor de verplichte aantekening van het rechtsmiddel, hetgeen overigens naar mijn mening niet vaak zal voorkomen omdat in de praktijk de deurwaarders het exploit van de dagvaarding na betekening direct terugzenden, *heb ik in de nota van wijzigingen de termijn waarbinnen de aantekening moet geschieden gewijzigd in veertien dagen*. Deze termijn biedt ook in het geval dat er sprake is van vertragingen in het postverkeer voldoende tijd voor de aantekening van het rechtsmiddel. Het door de Adviescommissie burgerlijk procesrecht van de Nederlandse Orde van Advocaten geformuleerde voorstel «dat aantekening van het rechtsmiddel moet worden gedaan binnen acht dagen nadat de termijn voor het aanwenden van het rechtsmiddel is verstreken» *heb ik*

niet overgenomen aangezien deze formule ertoe zou kunnen leiden dat de aantekening van het rechtsmiddel geschiedt lange tijd nadat het is ingesteld. Dit tijdsverloop dient te worden vermeden aangezien het voor de griffier van belang is dat hij zo snel mogelijk na het instellen van het rechtsmiddel daarvan in kennis wordt gesteld."

↳ Onze Minister wijzigt "binnen acht dagen" naar "binnen veertien dagen".

Bij de behandeling van wetvoorstel (kst-17496) is dit aspect niet meer besproken;

wel is bij het indienen van dit wetsvoorstel niet "binnen veertien dagen" maar wederom "binnen acht dagen" opgenomen.

→ in de toekomst kan het nog leuk worden, als PostNL mogelijk niet de volgende dag, maar eerst na twee of drie dagen de post mag gaan bezorgen. Dan is de termijn van *acht dagen* wel erg kramp.

Bepaalde stukken moeten toch nog steeds per gewone post of koerier bij rechtbank en Hof worden aangeleverd.

Uit een recent casus; optredend als rechtsadviseur; in de periode 2024/2025.

Wat viel op, dat de advocaat van de wederpartij er volledig op gericht is, dat na het instellen van het rechtsmiddel van hoger beroep (en dan wel binnen acht dagen erna) geen rechtsmiddel werd ingeschreven (conform art.3:301 lid 2 BW; wel volgens de letter van de wet, maar niet naar de geest van de wet).

Doch deze advocaat van wederpartij miskent de werking van art.3:22 BW (t.w. *"Wanneer een feit in de registers is ingeschreven, kan daarna de geldigheid van de inschrijving niet meer worden betwist op grond dat de formaliteiten die voor de inschrijving worden vereist, niet zijn in acht genomen."*); verder wijs ik even op wat in de art.3:27 lid 2 BW (*"De dagvaarding waarbij het rechtsmiddel wordt ingesteld, moet op straffe van niet-ontvankelijkheid binnen acht dagen worden ingeschreven in het register, bedoeld in artikel 433 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. (...)"*) en art.3:29 lid 3 BW (*"(...) Verzet, hoger beroep en cassatie moeten op straffe van niet-ontvankelijkheid binnen acht dagen na het instellen van het rechtsmiddel worden ingeschreven in de registers, bedoeld in artikel 433 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. (...)"*) valt steeds valt te lezen *"binnen acht dagen na instellen rechtsmiddel"*.

Evenmin miskent de advocaat van wederpartij, dat de griffier het inschrijvingsverzoek slechts mocht honoreren als de advocaat (die beroep instelde) aan de voorwaarden voldeed. Duidelijk voldeed hij hieraan; nr.5 (kst-17496; pag.64)^[1]. Het is ingeschreven. Verder was het duidelijk de bedoeling van de wetgever, dat het bewuste vonnis eerst betekend moet zijn, alvorens verder te kunnen handelen. De vrijheid om het moeten betekenen buiten spel te zetten had deze rechter duidelijk niet; mogelijk heeft de rechter hier *onwettig* gehandeld. **Betekenen is duidelijk een wettelijke verplichting**, dat overduidelijk uit de stukken van de parlementaire geschiedenis valt op te maken.

Hoe kan bij het negeren van de wettelijke plicht van het eerst moeten betekenen van het vonnis ertoe leiden, dat aan een reële executie nog steeds gevolg moet worden gegeven. Meest cruciale stap (t.w. het moeten betekenen zodat partijen wetenschap hebben van het vonnis) negeren kan en mag toch niet zonder gevolgen zijn.

Wat stellen wij verder vast, dat vele arresten die wij tot nu toe zijn tegengekomen inzake niet naleven van art.3:301 lid 2 BW betrekking hebben op partijen die totaal niet iets of (veel) te laat iets hebben laten inschrijven in het rechtsmiddelenregister; dus gaat het steeds over niet tijdig inschrijven. Wat wij wel lezen is wat het beoogde doel (*"de betrouwbaarheid van de openbare registers zoveel mogelijk te waarborgen met het oog op de rechtszekerheid die ten aanzien van de verkrijging van registergoederen is vereist; het strekt niet ter bescherming van het belang van de wederpartij van degene die het rechtsmiddel heeft ingesteld"*) is van zo'n inschrijving.

Wel is voldaan aan het **openbaarheidsbeginsel** inzake registergoederen, opdat de verkrijger weet waar hij of zij aan toe is (zie: art.60 Fw).

¹ Opmerkelijk is, dat de gehele parlementaire discussie over art.433 Rv niet terug te vinden is in de discussie rond *"Invoeringswet Boeken 3-6 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek (vierde gedeelte) (wijziging van Boek 3)"* (kst-15638), maar wel rond *"Herziening van het scheidingsprocesrecht en het omgangsrecht in verband met scheiding"* (kst-17496); zie kst-17486 nr.1-2 (1981-1982) (pag.20): *"De griffier van het gerecht waarbij een eventueel rechtsmiddel wordt ingesteld, krijgt dat wellicht pas na lange tijd. Het kan immers zijn dat is gedagvaard tegen een dag die lang na het verstrijken van de termijn ligt. In **het ontwerp-Scheidingsprocesrecht (nr.15638)** is voor de vergelijkbare moeilijkheid."*

Slechts één uitspraak tegengekomen, dat het wel tijdig ter inschrijving bij de rechtbank was aangeboden maar niet tijdig (binnen acht dagen na instellen rechtsmiddel) door de rechtbank was ingeschreven.

Geen enkele uitspraak tegengekomen, dat voortijdig was ingeschreven; *"zoveel mogelijk buiten twijfel wordt gesteld dat op het tijdstip waarop de beroepstermijn verstreek (curs. hof), geen rechtsmiddel is ingesteld"* (ecli:nl:phr:2019:1211 alsook ecli:nl:hr:2021:647), dat is met het voortijdige verzoek wel gerealiseerd. Veel van het dictum valt daarnaast nog onder de onlosmakelijke verbondenheid met levering registergoederen.

Vaak valt ook nu in de arresten te lezen: *"Het voorschrift van art. 3:301 lid 2 BW strekt ertoe (...) zoveel mogelijk buiten twijfel wordt gesteld dat op het tijdstip waarop de beroepstermijn verstreek, geen rechtsmiddel is ingesteld."* (ecli:nl:hr:2021:647).

Ter afronding. Gelijksortige zaken doen zich voor bij voorzittersbeslissing en waartegen binnen twee kalenderweken in verzet moet worden gegaan, anders is de voorzittersbeslissing onherroepelijk. Ook bij cassatie is de termijn cruciaal. Dit is zeker aan de orde als *pro forma*-bezwaar aantekenen binnen de beroepstermijn onvoldoende is.

In de sub-onderwerpen doe ik U een aantal suggesties.

Wederom dank voor Uw tijd en Uw aandacht. Mogelijk dat U Uw voordeel kan doen met wat hier geschreven is. En ik hoop hoe essentieel het is, dat de post wel op tijd wordt bezorgd en dat dit zeker in situaties aan de orde is met fatale termijnen. Ik ben altijd bereid het e.e.a. nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
dré hopmans
een bezorgde burger opkomend voor de kwetsbaren

Aanhechtingen:

- 6- 20251031 internetconsultatie *"tijdelijkheid besluit experiment nabijheidsrechter"*
- 7- 20251031 art.3:301 BW (huidige wetsformulering mogelijk onjuist/onvolledig)
- 8- 20251031 art.433 Rv inclusief wijzigingsoverzicht (1838-heden)
- 9- 20251031 algemene uitleg over art.433 Rv afkomstig van *Google AI*
- 10- diverse citaten arresten inzake niet of te laat inschrijven in register;
relevante tekstpassages gemarkeerd.
- 20- bijzondere passage uit parlementaire geschiedenis (kst-15638);
in de parlementaire geschiedenis (kst-17496) wordt naar deze stukken (kst-15638) verwezen;
in deze stukken wordt wel uitvoerig ingegaan op art.433 Rv acht dagen termijn.

een toekomstbestendig wettelijk kader voor de universele postdienst

In het kort

De postbezorging in Nederland staat onder toenemende druk. Op de postmarkt is al vele jaren sprake van een structurele volumedaling van gemiddeld 7% per jaar. De toegenomen beschikbaarheid van digitale alternatieven speelt daar een belangrijke rol in. Tegelijkertijd houden arbeidsmarkttekorten aan en stijgen de kosten, waaronder de loonkosten. Deze combinatie van dalende inkomsten en stijgende kosten zet de uitvoerbaarheid en betaalbaarheid van de UPD onder grote druk. In de Kamerbrief van de Minister van Economische Zaken van 30 juni jl. wordt deze context en de noodzaak tot het nemen van maatregelen nader toegelicht.

Met de voorgestelde wijzigingen van het postbesluit en de postregeling worden de bepalingen voor de overkomstduur en de bezorgbetrouwbaarheid van de universele postdienst (UPD) aangepast. Het doel hiervan is om het wettelijk kader toekomstbestendig te maken en deze aan te laten sluiten bij de ontwikkelingen in de markt. Zo wordt de uitvoerbaarheid van de UPD geborgd en kan de UPD-verlener reële stappen zetten op het gebied van bezorgbetrouwbaarheid. In de bijgevoegde stukken worden de aangekondigde maatregelen nader toegelicht.

Startdatum consultatie	03-10-2025
Einddatum consultatie	31-10-2025
Status	Actief
Type consultatie	AMvB
Organisatie	Ministerie van Economische Zaken
Onderwerpen	Netwerken Economie

Voor wie belangrijk: ?

Relevante documenten

- wijziging postbesluit
- nota van toelichting postbesluit
- wijziging postregeling
- beleidskompas internetconsultatie postbesluit D+2 en D+3
- nota van toelichting postbesluit, incl regeldruk PDF

Ondersteunende documenten

De volgende documenten geven extra informatie. U kunt niet op deze documenten reageren.

- **Te wijzigen regeling Postregeling 2009**
Externe link: Bron: wetten.overheid.nl
- **Te wijzigen regeling Postbesluit 2009**
Externe link: Bron: wetten.overheid.nl

Publicaties reacties

Reacties worden gepubliceerd tijdens de loop van de consultatie. Alleen die reacties worden gepubliceerd waarvan is aangegeven, door de inzender, dat deze openbaar mogen zijn.

Reacties op deze consultatie 16 openbaar

Artikel 3:301 BW

1. Een uitspraak waarvan de rechter heeft bepaald dat zij in de plaats treedt van een tot levering van een registergoed bestemde akte of van een deel van een zodanige akte, kan slechts in de openbare registers worden ingeschreven, indien zij is betekend aan degene die tot de levering werd veroordeeld, en
 - a. in kracht van gewijsde is gegaan, of
 - b. uitvoerbaar bij voorraad is en een termijn van veertien dagen of zoveel korter of langer als in de uitspraak is bepaald, sedert de betekening van de uitspraak is verstreken.
2. Verzet, hoger beroep en cassatie moeten **op straffe van niet-ontvankelijkheid binnen acht dagen** na het instellen van het rechtsmiddel worden ingeschreven in de registers, bedoeld in artikel 433 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. In afwijking van artikel 143 van dat wetboek begint de verzettermijn te lopen vanaf de betekening van het vonnis aan de veroordeelde, ook als de betekening niet aan hem in persoon geschiedt.
3. Indien de werking van een uitspraak als bedoeld in lid 1 door de rechter aan een voorwaarde is gebonden, weigert de bewaarder de inschrijving van die uitspraak, indien niet tevens een notariële verklaring of een authentiek afschrift daarvan wordt overgelegd, waaruit van de vervulling van de voorwaarde blijkt.

Burgerlijk Wetboek Boek 3								
Geraadpleegd op 31-10-2025. Gebruikte datum 'geldig op' 26-11-2015. Geldend van 26-11-2015 t/m 30-06-2016								
Algemeen Wijzigingenoverzicht								
Wijzigingenoverzicht voor Artikel 301								
(geldig op 26-11-2015)								
Opmerking								
- Geen opmerking -								
			Ontstaansbron			Inwerkingtreding		
Datum van inwerkingtreding	Terugwerkende kracht	Betreft	Ondertekening	Bekendmaking	Kamerstukken	Ondertekening	Bekendmaking	Opmerking
01-01-2002		Wijziging	06-12-2001	Stb. 2001.581	27824	10-12-2001	Stb. 2001.621	
01-01-1992		Nieuwe-regeling	22-11-1991	Stb. 1991.600		22-11-1991	Stb. 1991.600	
01-01-1992		Tekstplaatsing-wijziging	22-11-1991	Stb. 1991.600		22-11-1991	Stb. 1991.600	

Bij het doorklikken op de [wetten.nl](#) website naar art.433 Rv, dan is het resultaat, dus op dit punt dient m.i. art.3:301 BW tekstueel aangepast te worden:

De opgevraagde pagina is niet gevonden

De opgevraagde pagina is niet gevonden doordat er een onbekende regeling is opgevraagd

[Klik hier om naar de startpagina te gaan.](#)

Artikel 433 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) regelt dat een partij die een rechtsmiddel instelt (zoals verzet, hoger beroep of beroep in cassatie) dit kan laten aantekenen in een openbaar rechtsmiddelenregister bij de griffie van het gerecht dat het vonnis uitsprak. Dit register is belangrijk om te bepalen of een uitspraak al dan niet definitief is en kan van belang zijn bij de tenuitvoerlegging van een vonnis of bij beslag op registergoederen.

Wat regelt art. 433 Rv?

- **Aantekening van een rechtsmiddel:** Een partij die verzet, hoger beroep of beroep in cassatie instelt, kan de griffie vragen om hiervan een aantekening te maken in een speciaal register.
- **Inhoud van de aantekening:** De aantekening bevat onder andere de namen van de partijen, de datum van het oorspronkelijke vonnis en de datum van het rechtsmiddel.
- **Doel van het register:** Het rechtsmiddelenregister maakt inzichtelijk of een uitspraak definitief is of dat er nog een juridische procedure tegen loopt. Dit is cruciaal voor de executie van een vonnis en voor het leggen van beslag op registergoederen, zoals onroerend goed.

Belang van het register

- **Voor executie:** Voordat een vonnis ten uitvoer kan worden gelegd (geëxecuteerd), moet men weten of er een rechtsmiddel is ingesteld.
- **Voor registergoederen:** Bij registergoederen is de aantekening extra belangrijk. Zonder deze aantekening kunnen deze goederen mogelijk niet worden overgedragen, bijvoorbeeld omdat er nog een procedure loopt.
- **Soms verplicht:** In bepaalde gevallen, zoals bij registergoederen, moet de aantekening binnen acht dagen worden gemaakt. Gebeurt dit niet, dan kan het rechtsmiddel niet-ontvankelijk worden verklaard.

Bron: [google AI](#)

Diverse citaten arresten:

- [ecli:nl:gharl:2014:8080](#)

"5.3 (...) Het is aan [appellante] als appellante om, door overlegging van een verklaring van de griffier van het gerecht dat de bestreden beslissing heeft gegeven (rechtbank Midden-Nederland, locatie Lelystad), aan te tonen dat aan het artikel 3:301 lid 2 BW gestelde voorschrift is voldaan (vgl. HR 4 mei 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ7615 en HR 24 december 1999, ECLI:NL:HR:1999:AA4005). Het hof zal [appellante] in de gelegenheid stellen bedoelde griffiersverklaring bij akte in het geding te brengen.

(...)

5.5 Gelet op genoemde uitspraken van de Hoge Raad moet het bepaalde in artikel 3:301 lid 2 BW tevens aldus worden opgevat dat indien [appellante] het instellen van het hoger beroep niet (tijdig) heeft doen aantekenen in het rechtsmiddelenregister, zij uitsluitend in haar hoger beroep niet-ontvankelijk is voor zover het hoger beroep dat gedeelte van de uitspraak betreft ten aanzien waarvan de voorzieningenrechter heeft bepaald dat het (op de voet van artikel 3:300 lid 2 BW) in de plaats treedt van de akte, en overigens voor zover met dat gedeelte een onlosmakelijk verband bestaat.

5.6 Het hof is daarom van oordeel dat niet tijdige inschrijving in het rechtsmiddelenregister leidt tot niet-ontvankelijkheid van het hoger beroep voor zover dat is gericht tegen onderdeel 6.4 van het dictum van het bestreden vonnis, waarop de derde grief betrekking heeft."

- [ecli:nl:gharl:2015:3415](#)

"6.1 Uit het bestreden eindvonnis van 9 januari 2013 blijkt dat het vonnis in de plaats treedt van (de wilsverklaring van de man) in de verdelingsakte als hij niet meewerkt aan het passeren van een akte van verdeling waarmee de echtelijke woning in de openbare registers op naam van de vrouw wordt gesteld. Ingevolge artikel 3:301 lid 2 BW dient het hoger beroep tegen een dergelijke uitspraak op straffe van niet-ontvankelijkheid binnen acht dagen na het instellen van dit rechtsmiddel te worden ingeschreven in het in artikel 433 Rv bedoelde register. Uit de gedingstukken blijkt niet van die inschrijving.

6.2 Gelet op de jurisprudentie van de Hoge Raad (vergelijk Hoge Raad 4 mei 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ7615 en Hoge Raad 24 december 1999, ECLI:NL:HR:1999:AA4005) moet het bepaalde in artikel 3:301 lid 2 BW aldus worden opgevat dat indien de man het instellen van het hoger beroep niet (tijdig) heeft doen aantekenen in het rechtsmiddelenregister, hij uitsluitend in zijn hoger beroep niet-ontvankelijk is voor zover het hoger beroep dat gedeelte van de uitspraak betreft ten aanzien waarvan de rechter heeft bepaald dat het op de voet van artikel 3:300 lid 2 BW in de plaats treedt van de akte, en overigens voor zover met dat gedeelte een onlosmakelijk verband bestaat. Gelet op het hiervoor in rechtsoverweging 6.1 overwogene is de man in zoverre niet in zijn hoger beroep ontvankelijk. Het hof ziet geen aanleiding, nu zoals hierna zal blijken geen van de grieven zich tegen het bedoelde gedeelte van het dictum van het bestreden eindvonnis richt, om de man in de gelegenheid te stellen om door overlegging van een verklaring van de griffier van het gerecht dat de bestreden beslissing heeft gegeven aan te tonen dat aan het in artikel 3:301 lid 2 BW gestelde voorschrift is voldaan."

↳ uit de gedingstukken blijkt wel dat het is ingeschreven; wel (tijdig) heeft doen aantekenen, alleen te vroeg.

- [ecli:nl:hr:2015:2531](#)

"3.3.1. Onderdeel 1.1 klaagt dat het oordeel van het hof in de rov. 3.6-3.7 en 3.9 blijkt geeft van een onjuiste rechtsopvatting. Volgens het onderdeel heeft de sanctie van niet-ontvankelijkheid van art. 3:301 lid 2 BW een beperkte strekking en behoort een partij die een rechtsmiddel niet tijdig heeft ingeschreven, uitsluitend niet-ontvankelijk te worden verklaard voor zover het rechtsmiddel is gericht tegen het gedeelte van de uitspraak waarvan de rechter op de voet van art. 3:300 lid 2 BW heeft bepaald dat de uitspraak in de plaats treedt van de akte.

3.3.2 Art. 3:301 lid 2 BW bepaalt onder meer dat verzet, hoger beroep en cassatie op straffe van niet-ontvankelijkheid binnen acht dagen na het instellen van het rechtsmiddel worden ingeschreven in de registers, bedoeld in art. 433 Rv. Volgens vaste rechtspraak strekt dit voorschrift ertoe de betrouwbaarheid van de openbare registers zoveel mogelijk te waarborgen met het oog op de rechtszekerheid die ten aanzien van de verkrijging van registergoederen is vereist; het strekt niet ter bescherming van het belang van de wederpartij van degene die het rechtsmiddel heeft ingesteld. In het licht van deze beperkte strekking van art. 3:301 lid 2 BW leidt de niet tijdige inschrijving van het rechtsmiddel in de registers slechts tot **niet-ontvankelijkheid** voor zover wordt opgekomen **tegen oordelen die betrekking hebben op dat gedeelte van de bestreden uitspraak dat blijkt het dictum in de plaats treedt van de tot levering bestemde akte en daarmee onlosmakelijk verbonden oordelen** (vgl. HR 24 december 1999, ECLI:NL:HR:1999:AA4005, NJ 2000/495; HR 19 november 2004, ECLI:NL:HR:2004:AP4743, NJ 2006/216; HR 4 mei 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ6711, NJ 2008/140; HR 4 mei 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ7615, NJ 2008/141)."

- [ecli:nl:phr:2015:571](#)

"2.3.1 Omtrent de reikwijdte van de in artikel 3:301 lid 2 BW genoemde niet-ontvankelijkheid heeft de Hoge Raad in zijn arrest van 24 december 1999 in de zaak C98/161HR⁽⁶⁾, waarin de niet-ontvankelijkheid van een cassatieberoep ingevolge artikel 3:301 lid 2 BW aan de orde was, geoordeeld: **"(...) dat het bepaalde bij art. 3:301 lid 2 een beperkte strekking heeft. Er is onvoldoende grond om aan te nemen dat de in artikel 3:301 lid 2 voorziene niet-ontvankelijkheid het cassatieberoep ook treft voor zover dit klachten richt tegen oordelen die niet betrekking hebben op dat gedeelte van de bestreden uitspraak dat blijkt het dictum in de plaats treedt van de tot levering bestemde akte."** Dit oordeel baseert de Hoge Raad op de volgende overweging: **"Het bepaalde bij art. 3:301 lid 2 BW strekt ertoe, zoals ook naar vorenkomt uit de Memorie van Toelichting bij art. 3:301, dat bij inschrijving van de uitspraak op de voet van artikel 3:89 lid 1, zoveel mogelijk buiten twijfel wordt gesteld dat op het tijdstip waarop de termijn voor het instellen van beroep in cassatie verstreek, zodanig beroep niet is ingesteld (Parl. Gesch. Boek 3 (Inv. 3, 5, en 6) blz. 1400-1402). Zulks is van belang met betrekking tot de ten aanzien van verkrijging van registergoederen vereiste rechtszekerheid. De bepaling bewerkstelligt dat de griffier van het gerecht dat de uitspraak heeft gedaan bij afgifte van de in art. 25 Kadasterwet bedoelde verklaring, dat hem niet van het instellen van een gewoon rechtsmiddel is gebleken, kan afgaan op het in art. 433 bedoelde register."** Deze overweging herhaalt de Hoge Raad in rov. 4.1 van zijn uitspraak van 19 november 2004 in de zaak C03/112HR⁽⁷⁾ en in rov. 3.4 van zijn uitspraak van 4 mei 2007 in de zaak C05/218HR⁽⁸⁾. In die rov. 3.4 merkt de Hoge Raad nog nader op: **"(...) dat het voorschrift van art. 3:301 lid 2 BW niet ertoe strekt het belang van de wederpartij van degene die het rechtsmiddel heeft ingesteld te beschermen, maar ertoe strekt de betrouwbaarheid van de openbare registers met het oog op de te aanzien van de verkrijging van registergoederen zoveel mogelijk te waarborgen."**

2.3.2 De in de hiervoor vermelde HR-uitspraken aangenomen beperking van de sanctie van niet-ontvankelijkheid in artikel 3:301 lid 2 BW tot die oordelen in een uitspraak die betrekking hebben op dat gedeelte van de bestreden uitspraak dat blijkt het dictum in de plaats treedt van de tot levering bestemde akte, roept de vraag op wat tot die oordelen gerekend moet worden gerekend. Die vraag speelt in het arrest dat de Hoge Raad eveneens op 4 mei 2007 omtrent artikel 3:301 lid 2 BW heeft uitgesproken maar nu in de zaak C05/262HR⁽⁹⁾. Die zaak heeft, sterk verkort weergegeven, betrekking op het volgende geval. (...)"

voetnoot 9 = HR 4 mei 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ7615, NJ 2008,141, m.nt. H.J. Snijders, JBPR 2007, 61, m. nt. J.J. Dammigh

- [ecli:nl:phr:2015:2012](#)

"2.2 Het hof stelt vast dat door appellant geen verklaring van de griffier van de Rechtbank Noord-Holland is overgelegd waaruit blijkt dat hij aan het in voornoemd artikel gestelde voorschrift heeft voldaan. Nu ook overigens niet is gebleken dat appellant binnen acht dagen na het instellen van het rechtsmiddel op 10 maart 2014 het bestreden vonnis in het in artikel 433 Rv bedoelde register heeft doen inschrijven, moet het ervoor worden gehouden dat dit niet is gebeurd. Dit betekent dat appellant niet kan worden ontvangen in zijn hoger beroep, voor zover dat hoger beroep zich richt tegen oordelen die betrekking hebben op dat gedeelte van de bestreden uitspraak dat blijkens het dictum in de plaats treedt van de tot bestemde akte. Appellant heeft bij akte aangevoerd dat inschrijving van het hoger beroep thans wel heeft plaatsgehad en dat dit binnen een termijn van acht dagen na het uitbrengen van de hersteldagvaarding van 17 april 2014 is gebeurd, te weten op 25 april 2014. Deze omstandigheid leidt niet tot een ander oordeel. Het hoger beroep is immers niet bij dit herstelexploot ingesteld, maar bij de oorspronkelijke appeldagvaarding van 10 maart 2014, zodat de termijn voor inschrijving op 25 april 2014 al ruimschoots was verstreken."

↳ het voorschrift dat tijdig is ingeschreven conform art.433 Rv.

"2.5 Volgens vaste rechtspraak strekt het voorschrift van art. 3:301 lid 2 BW ertoe de betrouwbaarheid van de openbare registers zoveel mogelijk te waarborgen met het oog op de rechtszekerheid die ten aanzien van de verkrijging van registergoederen is vereist; het strekt niet ter bescherming van het belang van de wederpartij van degene die het rechtsmiddel heeft ingesteld. In het licht van deze beperkte strekking van art. 3:301 lid 2 BW leidt de niet tijdige inschrijving van het rechtsmiddel in de registers slechts tot niet-ontvankelijkheid voor zover wordt opgekomen tegen oordelen die betrekking hebben op dat gedeelte van de bestreden uitspraak dat blijkens het dictum in de plaats treedt van de tot levering bestemde akte en daarmee onlosmakelijk verbonden oordelen¹⁶. De rechter dient dan ook ambtshalve na te gaan of de aantekening in het rechtsmiddelenregister heeft plaatsgevonden¹⁷."

"2.18 De tweede klacht heeft kennelijk betrekking op de rolbeslissing van 15 april 2014²⁹. Daarin is overwogen dat het eindvonnis waarvan beroep in de plaats treedt van een (deel van een) tot levering van een registergoed bestemde akte en dat niet blijkt dat het hoger beroep conform de eis van artikel 3:301 lid 2 BW binnen acht dagen na het instellen daarvan is ingeschreven in de registers, bedoeld in art. 433 Rv. In het licht hiervan is beslist dat appellant (de man) in de gelegenheid wordt gesteld zich bij akte uit te laten over de ontvankelijkheid in hoger beroep en dat geïntimeerde (de vrouw) bij akte zal mogen reageren. Nadat gelegenheid is gegeven voor aktewisseling zal het hof bij rolbeslissing of bij arrest verder beslissen."

↳ de procespartijen zijn op basis van het vonnis nimmer de verkrijgers;
potentiele verkrijgers zijn momenteel nog niet in beeld.

- [ecli:nl:phr:2015:2218](#)

"1.5 (...) alsnog niet-ontvankelijk verklaard in zijn verzet tegen het verstekvonnis (op de grond dat de verzetdagvaarding niet, overeenkomstig het bepaalde in art. 3:301 lid 2 BW, is ingeschreven in het in art. 433 Rv bedoelde rechtsmiddelenregister) (...)"

"4.5 Middel 2 verwijt het hof art. 3:301 lid 2 BW te hebben geschonden door [verweerder] (naar ik begrijp: in eerste aanleg) ontvankelijk te verklaren "zonder inschrijving van de dagvaarding in het rechtsmiddelenregister". Daartoe wordt aangevoerd dat onderhavige, volgens [eiser] bij dagvaarding van 10 mei 2011 ingeleide hoofdzaak een met de eerdere - op art. 3:300 BW geënte - verzetprocedure "onlosmakelijk verknochte" procedure is en dat de opsomming in art. 3:301 lid 2 BW niet limitatief is.

De klacht faalt. De inleidende dagvaarding van [verweerder] ziet niet op de instelling van een rechtsmiddel tegen een uitspraak als bedoeld in art. 3:301 lid 2 BW. Voorts is er, gelet op de zware sanctie van art. 3:301 lid 2 BW, geen aanleiding de bepaling, die een beperkte strekking heeft, uit te breiden tot een geval dat kennelijk niet door de tekst ervan wordt bestreken.²⁶ Voor zover [eiser] met zijn verwijzing naar de inhoudelijke verbondenheid tussen de onderhavige hoofdzaak en de verzetprocedure het oog mocht hebben op HR 4 mei 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ7615, NJ 2008/141, faalt dit beroep eveneens."

Voetnoot 26 = HR 19 november 2004, ECLI:NL:HR:2004:AP4743, NJ 2006/216

- [ecli:nl:hr:2016:1468](#) (verkregen door *verjaring* en niet door *reële executie*)
 "3.4.3 Onderdeel 1.3 gaat uit van een andere en dus onjuiste lezing van de bestreden arresten en kan daarom, bij gebrek aan feitelijke grondslag, niet tot cassatie leiden. Ten overvloede wordt nog overwogen dat de daarin bepleite rechtsopvatting juist is.
 Nu in art. 3:301 BW op een verzuim van inschrijving de zware sanctie van niet-ontvankelijkheid wordt gesteld, bestaat onvoldoende aanleiding om die bepaling, die een beperkte strekking heeft, uit te breiden tot een geval dat door de wettekst niet wordt bestreken. (vgl. HR 19 november 2004, ECLI:NL:HR:2004:AP4743, NJ 2006/216)."
- [ecli:nl:phr:2016:619](#)
 "1.6 Bij rolbeslissing van 10 april 2012 heeft het hof vastgesteld - door het aankruisen van een standaardmotivering - dat het bestreden eindvonnis in de plaats treedt van een (deel van een) tot levering van een registergoed bestemde akte en dat niet blijkt dat het hoger beroep conform de eis van art. 3:301 lid 2 BW binnen acht dagen na het instellen daarvan is ingeschreven in de registers, bedoeld in art. 433 Rv. Om die reden zijn partijen in de gelegenheid gesteld om zich bij akte uit te laten over de ontvankelijkheid van het hoger beroep."
 "2.6 Op grond van artikel 3:301 lid 2 jo. lid 1 BW moet een rechtsmiddel tegen een uitspraak waarvan de rechter heeft bepaald dat zij in de plaats treedt van (een deel van) een tot levering van een registergoed bestemde akte binnen acht dagen nadat het is ingesteld worden ingeschreven in de registers zoals bedoeld in artikel 433 Rv, zulks op straffe van niet-ontvankelijkheid.
 2.7 De bepaling strekt ertoe de betrouwbaarheid van de openbare registers met het oog op de ten aanzien van de verkrijging van registergoederen vereiste rechtszekerheid zoveel mogelijk te waarborgen.⁵
 2.8 De memorie van toelichting bij artikel 3:301 BW vermeldt het volgende: "In dit artikel zijn enige nadere eisen gesteld ter zake van uitspraken waarvan de rechter heeft bepaald dat zij in de plaats treden van een akte, bestemd tot levering van een registergoed, als bedoeld in artikel 3.4.2.4 lid 1 of van een deel van zodanige akte."⁶
 Het in dit citaat genoemde artikel 3.4.2.4 lid 1 is het huidige artikel 3:89 lid 1 BW, dat als volgt luidt: "De voor overdracht van onroerende zaken vereiste levering geschiedt door een daartoe bestemde, tussen partijen opgemaakte notariële akte, gevolgd door de inschrijving daarvan in de daartoe bestemde registers. Zowel de verkrijger als de vervreemder kan de akte doen inschrijven."
 De akte zoals bedoeld in artikel 3:301 lid 2 BW betreft dus de akte waarmee de levering van een registergoed wordt bewerkstelligd in het kader van een overdracht."⁷
 voetnoot 5 = HR 24 december 1999, ECLI:NL:HR:1999:AA4005, NJ 2000/495 m.nt. HJS, rov.4.2.1;
 HR 4 mei 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ7611, NJ 2008/140, m.nt. HJS onder NJ 2008/141, rov.3.4 en HR 4 mei 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ7615, NJ 2008/141 m.nt. HJS, rov.3.3.1. Zie ook Parl. Gesch. Boek 3 (Inv. 3, 5 en 6), p.1400-1403; Asser Procesrecht/Bakels, Hammerstein & Wesseling-Van Gent 42012/195;
 A.W. Jongbloed, GS Vermogensrecht, Art. 3:301, aant.6;
 G.T. de Jong, 'De eis van inschrijving tegen een rechtsmiddel tegen rechterlijke uitspraken betreffende registergoederen in het rechtsmiddelenregister: een kritische benadering' NTBR 2009, 7, § 1 en 3. 2.
 voetnoot 6 = MvT Inv., Parl. Gesch. Boek 3 (Inv. 3, 5 en 6), p. 1400.
 "2.13 (...) Bij een dergelijke inschrijving is, anders dan bij een overdracht, geen sprake van een tussen partijen opgemaakte, tot levering van een registergoed bestemde notariële akte zoals bedoeld in artikel 3:301 lid 2 jo. lid 1 BW. Een gerechtelijke uitspraak die strekt tot reële executie van de inschrijving in de openbare registers van een verkrijgende verjaring valt dus niet rechtstreeks onder het bereik van artikel 3:301 lid 2 BW."
 "2.16 Hiervoor onder 2.7 kwam reeds aan de orde dat artikel 3:301 lid 2 BW ertoe strekt de betrouwbaarheid van de openbare registers zoveel mogelijk te waarborgen met het oog op de rechtszekerheid ten aanzien van de verkrijging van registergoederen. Gelet op die strekking lijkt het verdedigbaar om artikel 3:301 lid 2 BW ook toe te passen op een uitvoerbaar bij voorraad verklaarde uitspraak die voorziet in de inschrijving van een verkrijgende verjaring. Al is die inschrijving niet constitutief voor de verkrijging door verjaring, er is wel, evenals in het geval van een uitvoerbaar bij voorraad verklaarde uitspraak die een leveringsakte vervangt, sprake van een uitspraak met een niet-definitief karakter die na inschrijving leidt tot wijziging van de kadastrale tenaamstelling. (...)"
 "2.17 Daar staat tegenover dat Uw Raad in zijn arrest van 19 november 2004 (ECLI:NL:HR:2004:AP4743, NJ 2006/216 m.nt. HJS) heeft geoordeeld dat er gelet op de zware sanctie van niet-ontvankelijkheid die artikel 3:301 lid 2 stelt op een verzuim van inschrijving onvoldoende aanleiding is om die bepaling, die een beperkte strekking heeft, uit te breiden tot een geval dat door de recentelijk tot stand gekomen wettekst niet wordt bestreken. In die zaak had de voorzieningenrechter bepaald dat het vonnis in de plaats trad van een akte, bestemd tot levering van een registergoed. Dit vonnis werd in hoger beroep vernietigd en de verlangde voorziening werd alsnog geweigerd. Tegen dit arrest werd vervolgens cassatie ingesteld zonder dat dit rechtsmiddel werd ingeschreven in de openbare registers. Ondanks dat het ingestelde cassatieberoep zou kunnen leiden tot vernietiging van het arrest van het hof en daarmee tot herleving van het vonnis van de voorzieningenrechter, waardoor verdedigbaar was dat naar de strekking van artikel 3:301 lid 2 BW het rechtsmiddel had moeten worden ingeschreven, gaf Uw Raad doorslaggevend gewicht aan het argument dat geen sprake was van een uitspraak die naar de letter van artikel 3:301 lid 2 BW diende te worden ingeschreven. Hieruit valt af te leiden dat naar het oordeel van Uw Raad aan de strekking van artikel 3:301 lid 2 BW geen doorslaggevend argument kan worden ontleend voor analogische toepassing ervan op een situatie die niet door de letterlijke tekst van de bepaling wordt bestreken. Het komt mij voor dat hetzelfde dient te gelden voor het tweede hiervoor onder 2.16 genoemde argument, nu dit gegrond is op dezelfde strekking."

- [ecli:nl:hr:2016:2640](#)
 "3.2.3 In zijn incidentele arrest heeft het hof geoordeeld dat het vonnis van de rechtbank, anders dan Fraanje had betoogd, een declaratoir vonnis is als bedoeld in art. 3:302 BW en niet een vonnis is als bedoeld in art. 3:27 BW. Daarom is art.3:27 lid 2 BW, dat voorschrijft dat de appeldagvaarding op straffe van niet-ontvankelijkheid moet worden ingeschreven in het rechtsmiddelenregister, in deze procedure niet van toepassing. Op die grond heeft het hof de incidentele vordering van Fraanje tot niet-ontvankelijkverklaring van FGH in haar hoger beroep afgewezen."
- [ecli:nl:phr:2016:553](#)
 "3.34 (...) De procedure is volgens het Hof niet 'van kleur verschoten' maar van aanvang af een procedure als bedoeld in art. 3:302 BW geweest."
 ↳ in dit geval ging het om een art.4:147 BW-vordering die wel van kleur verschoot naar een art.3:185 BW-vordering.
 een vordering die door geen van de procespartijen is ingebracht,
 maar volledig buiten iedere procespartij om door de rechter zelf is ingebracht en
 waarop geen van procespartijen ooit hebben kunnen reageren
 (deze bewuste rechter handelde volkomen in strijd met art.19 Rv en schending van partijautonomie)
 "3.36 (...) Daarentrent heeft het Hof in rov. 12 overwogen dat zulks niet doorslaggevend is, maar dat aan de hand van alle omstandigheden van het geval dient te worden vastgesteld of een verklaring voor recht is gevorderd als bedoeld in art. 3:27 BW of als bedoeld in art. 3:302 BW. (...) Op die plaats heeft het Hof overwogen dat de procedure ingeleid bij exploit van 1 mei 2012 onder de gegeven omstandigheden niet anders kan worden begrepen dan als een procedure strekkende tot verkrijging van een verklaring van recht als bedoeld in art. 3:302 BW."
 ↳ wat hebben partijen daadwerkelijk gevorderd; niet een *reële executie*; niet een art.3:301 BW-vordering.

- [ecli:nl:phr:2019:844](#)

"1.8 Gelet op het dictum in verband met het bepaalde in de artikelen 3:300 lid 2 en 3:301 lid 2 BW zag het hof zich gehouden ambtshalve te beoordelen of [eiser] ontvankelijk was in zijn hoger beroep. **Het hof heeft partijen in de gelegenheid gesteld zich over de ontvankelijkheid bij akte uit te laten.**"

"1.10 (...) Het hof heeft daartoe als volgt overwogen: "(...) 3.7 [eiser] was, gelet op het bepaalde in artikel 3:301 lid 2 BW, gehouden het hoger beroep tijdig - binnen de wettelijke termijn van acht dagen na het instellen van hoger beroep - in te schrijven in het rechtsmiddelenregister van de rechtbank (voorzieningenrechter) die het vonnis heeft gewezen. [eiser] heeft **erkend dat het hoger beroep niet tijdig is ingeschreven.**

Vanwege deze niet tijdige inschrijving kan [eiser] niet worden ontvangen in zijn hoger beroep, voor zover dat zich richt tegen oordelen die betrekking hebben op dat gedeelte van het bestreden vonnis dat blijkens het dictum in de plaats treedt van een tot levering bestemde akte en daarmee onlosmakelijk verbonden oordelen. **De vorderingen in conventie en reconventie zijn alle onlosmakelijk met elkaar en met de levering van de woning verbonden, waardoor [eiser] ook niet-ontvankelijk is in het door hem ingestelde hoger beroep, voor zover dit beroep zich zou richten tegen de afwijzing van de vordering in reconventie.** [eiser] zal als de in het ongelijk gestelde partij worden veroordeeld in de proceskosten van het hoger beroep."

1. tijdig = voor de termijn *na acht dagen*; wel tijdig ingeschreven, alleen te vroeg volgens de letter van wet.

Uitleg wat valt wel niet onder de werking van art.3:302 lid 2 BW bij geen tijdige inschrijving.

Rov.2.2.2 laat de klacht zien.

"2.7 Theoretisch zou de rechter dus kunnen bepalen dat zijn uitspraak dezelfde kracht heeft als een in wettige vorm opgemaakte akte van degene die tot de rechtshandeling (in casu: meewerken aan levering) gehouden is (art. 3:300 lid 1 BW). Gaat het om een weigerachtige vervreemder, dan vervangt de uitspraak slechts de verklaring van de vervreemder dat hij levert. De verkrijger zal nog een notariële akte moeten doen opmaken waarin hij verklaart de levering te aanvaarden; inschrijving van de uitspraak en de akte bewerkstelligt de levering.¹⁰

2.8 Zoals in de literatuur wordt opgemerkt, is het de vraag of het eerste lid van art. 3:300 BW wel geschreven is voor gevallen waarin, zoals bij levering van registergoederen, de gedaagde samen met de eiser een akte moet opmaken.¹¹ Meer daarop toegesneden lijkt het tweede lid van art. 3:300 BW, luidende: "2. Is de gedaagde gehouden om tezamen met de eiser een akte op te maken, dan kan de rechter bepalen dat zijn uitspraak in de plaats van de akte of een deel daarvan zal treden."

2.9 De rechter kan dus op grond van art. 3:300 lid 2 BW bepalen dat zijn uitspraak in de plaats zal treden van *de gehele akte*. Daarvoor is vereist dat het vonnis alle relevante gegevens met betrekking tot het te leveren goed bevat, alsmede de titel van overdracht (art. 3:89 lid 2 BW).¹²

2.10 De rechter kan op grond van art. 3:300 lid 2 BW ook bepalen dat zijn uitspraak in de plaats zal treden van *een deel van de akte*. Volgens de toelichting maakt dit mogelijk dat voor wat betreft de verklaring van de eiser een akte wordt opgemaakt en dat de rechterlijke uitspraak in de plaats treedt van de *verklaring van de gedaagde*.¹³ Anders gezegd: de uitspraak vervangt de verklaring van de vervreemder dat hij levert. Voor de verklaring van de verkrijger zal een notariële akte moeten worden opgemaakt, waarna door inschrijving van de uitspraak en de laatstgenoemde akte levering plaatsvindt. Hier bestaat gelijkenis met de in lid 1 gegeven mogelijkheid.¹⁴

2.11 In de rechtspraak wordt art. 3:300 lid 2 BW niet alleen toegepast in situaties waarin eiser en gedaagde als verkrijger en vervreemder tegenover elkaar staan, maar ook indien eiser en gedaagde beiden aan 'vervreemerszijde' staan, zoals in geval van een vordering van de ene ex-echtgenoot jegens de andere tot medewerking aan verkoop en levering van de voormalige echtelijke woning aan een derde.¹⁵ De tekst van de bepaling ('tezamen een akte op te maken') lijkt aan deze toepassing niet in de weg te staan.

2.12 Een belangrijk verschil tussen de toepassing van het eerste en het tweede lid van art. 3:300 BW in geval van levering van een registergoed is dat in het laatste geval ('uitspraak vervangt (deel van) akte') tevens de regeling van art. 3:301 BW van toepassing is.

2.13 Op grond van het eerste lid van art. 3:301 BW is een uitspraak waarvan de rechter heeft bepaald dat zij in de plaats treedt van 'een tot levering van een registergoed bestemde akte of van een deel van een zodanige akte' slechts inschrijfbaar onder de in lid 1 genoemde voorwaarden.

2.14 Verder geldt voor deze in lid 1 genoemde categorie uitspraken de procesrechtelijke regeling van art. 3:301 lid 2 BW.¹⁶ Deze luidt, voor zover hier van belang: "Verzet, hoger beroep en cassatie moeten op straffe van niet-ontvankelijkheid binnen acht dagen na het instellen van het rechtsmiddel worden ingeschreven in de registers, bedoeld in artikel 433 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. (...)"

2.15 Volgens vaste rechtspraak strekt het bepaalde bij art. 3:301 lid 2 BW ertoe **de betrouwbaarheid van de openbare registers zoveel mogelijk te waarborgen met het oog op de rechtszekerheid die ten aanzien van de verkrijging van registergoederen is vereist. Dit brengt mee dat de rechter ambtshalve dient na te gaan of aan het voorschrift is voldaan. Het bepaalde strekt niet ter bescherming van het belang van de wederpartij van degene die het rechtsmiddel heeft ingesteld.**¹⁷

2.16 Het is verder vaste rechtspraak dat art. 3:301 lid 2 BW, (mede) gelet op de zware sanctie van niet-ontvankelijkheid, een beperkte strekking heeft.¹⁸

Die beperkte strekking brengt mee dat niet-tijdige inschrijving van het rechtsmiddel in de registers slechts leidt tot niet-ontvankelijkheid voor zover wordt opgekomen tegen oordelen die betrekking hebben op dat gedeelte van de bestreden uitspraak dat blijkens het dictum in de plaats treedt van de tot levering bestemde akte en daarmee onlosmakelijk verbonden oordelen.¹⁹

Die beperkte strekking brengt tevens mee dat art. 3:301 lid 2 BW niet van toepassing is op gevallen die niet door de wettekst worden bestreken.²⁰

2.17 Blijkens de rechtspraak komt het regelmatig voor dat partijen in hun petitum en de rechter in zijn beslissing niet aansluiten bij de tekst van art. 3:300 BW, zodat onduidelijk is welke vorm van reële executie precies wordt bedoeld (zie ook de verzuchting van het hof in rov.3.6, slot). In dat geval zal het dictum moeten worden uitgelegd.²¹

In dat verband is vaste rechtspraak dat de uitleg van het dictum dient te geschieden in het licht en met inachtneming van de overwegingen die tot de beslissing hebben geleid.²² Daarom kan in geval van tegenstrijdigheid tussen het dictum en de daaraan ten grondslag liggende overwegingen niet op voorhand worden gezegd dat aan de tekst van het dictum voorrang toekomt.²³”

”2.30 [eiser] heeft in zijn appeldagvaarding gevorderd de conventionele vorderingen van [verweersters] alsnog af te wijzen en zijn eigen reconventionele vorderingen alsnog toe te wijzen. Nadat het hof partijen in de gelegenheid had gesteld zich uit te laten over de ontvankelijkheid van het beroep, heeft [eiser] zich bij akte houdende reactie op rolopdracht van het hof d.d. 19 juni 2018 uitsluitend op het standpunt gesteld dat het vonnis van de voorzieningenrechter geen uitspraak is in de zin van art. 3:301 lid 1 BW, zodat niet-ontvankelijkheid niet aan de orde is. Hij heeft niet aangegeven dat hij in geval van een eventueel andersluidend (voorlopig) oordeel van het hof in de gelegenheid wil worden gesteld om bij memorie van grieven zijn reconventionele eis te wijzigen. Gelet op deze gang van zaken stond voor het hof de reconventionele vordering voldoende vast om tot het oordeel te komen dat [eiser] ook in het tegen afwijzing van die vordering te richten appel niet-ontvankelijk is wegens onlosmakelijke verbondenheid met de conventionele vordering en met de levering.”

- [ecli:nl:hr:2020:538](#) → mee werking aan levering geschiedt
 - ↳ "Art.3:301 lid 2 BW is dus niet van toepassing indien op het moment waarop het rechtsmiddel wordt aangewend, vaststaat dat de uitspraak niet ter vervanging van de akte van levering of een deel daarvan, in de openbare registers is ingeschreven of nog kan worden ingeschreven."
- "2.3.3 [eiser] heeft voldaan aan de hiervoor in 2.3.2 onder 5.1 geciteerde veroordeling door op 8 september 2017 te verschijnen bij de notaris en zijn medewerking te verlenen aan het opmaken van de akte van levering. De akte van levering is op dezelfde datum ingeschreven in de openbare registers.
- 2.3.4 [eiser] heeft bij dagvaarding van 15 november 2017 hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van de rechtbank.
- 2.3.5 De griffier van de rechtbank heeft aan VM Vastgoed bericht dat dit hoger beroep niet is ingeschreven in het register als bedoeld in art. 433 Rv (hierna: het rechtsmiddelenregister)."
- ↳ griffier lijkt in onze situatie vastgesteld te hebben dat het wel in het register is ingeschreven; advocaat van wederpartij maakt immers bezwaar.

(oordeel Hof) → verworpen door Hoge Raad oordeel Hof

"2.3.6 Het hof heeft in zijn tussenarrest, voor zover in cassatie van belang, het volgende overwogen.¹

Art. 3:301 lid 2 BW strekt ertoe de betrouwbaarheid van de openbare registers zoveel mogelijk te waarborgen met het oog op de rechtszekerheid die ten aanzien van de verkrijging van registergoederen is vereist. De bepaling strekt niet ter bescherming van het belang van de wederpartij. In het licht van deze beperkte strekking van art. 3:301 lid 2 BW, leidt het niet of niet tijdig inschrijven van het rechtsmiddel in de registers slechts tot niet-ontvankelijkheid voor zover wordt opgekomen tegen oordelen die betrekking hebben op dat gedeelte van de bestreden uitspraak dat blijkens het dictum in de plaats treedt van de tot levering bestemde akte, en daarmee onlosmakelijk verbonden oordelen. (rov. 4.3)

In dit geval is het hoger beroep gericht tegen de veroordeling van [eiser] tot medewerking aan de levering (onderdeel 5.1 van het dictum van de rechtbank). Die veroordeling is onlosmakelijk verbonden met de beslissing dat het vonnis in de plaats treedt van de leveringsakte (onderdeel 5.2 van het dictum van de rechtbank). Vast staat dat het hoger beroep niet is ingeschreven in het register als bedoeld in art. 433 Rv. (rov. 4.6)

Het verweer van [eiser] dat het hoger beroep in dit geval niet behoefde te worden ingeschreven in het rechtsmiddelenregister omdat het vonnis van de rechtbank niet is ingeschreven in de openbare registers en [eiser] aan de levering heeft meegewerkt, waardoor het vonnis niet in de plaats van de leveringsakte is getreden, faalt omdat [eiser] zich niet heeft neergelegd bij de, onlosmakelijk aan elkaar verbonden, beslissingen in de onderdelen 5.1 en 5.2 van het dictum van de rechtbank. Dat [eiser] in het licht van het vonnis van de rechtbank zijn medewerking heeft verleend aan de levering van de woning, betekent daarom niet dat art. 3:301 lid 2 BW toepassing mist. Niet relevant is dat het vonnis van de rechtbank niet is ingeschreven in de openbare registers, omdat art. 3:301 lid 2 BW dat niet vereist. Bovendien is in de wel ingeschreven leveringsakte opgenomen dat levering is geschied krachtens dat vonnis van de rechtbank, zodat de betrouwbaarheid van de openbare registers in dit geval wel degelijk een rol speelt. (rov. 4.7-4.8)

Slotsom is dat het hoger beroep van [eiser] niet-ontvankelijk dient te worden verklaard. (rov. 4.10)."

(oordeel Hoge Raad)

"3.1 De onderdelen 1-3 van het middel zijn gericht tegen het oordeel van het hof dat art. 3:301 lid 2 BW in dit geval van toepassing is. De onderdelen wijzen erop dat het pand is verkocht en geleverd krachtens een daartoe bestemde notariële leveringsakte en dat het die akte is die in de openbare registers is ingeschreven. Daardoor is de door de rechtbank gestelde voorwaarde waaronder het vonnis in de plaats zou treden van de leveringsakte, niet in vervulling gegaan. Het vonnis is dus nooit daadwerkelijk in de plaats van de leveringsakte getreden en heeft evenmin deel uitgemaakt van die akte, aldus de onderdelen. Daardoor is ook de betrouwbaarheid van de openbare registers niet in het geding geweest. Art. 3:301 lid 2 BW biedt volgens de onderdelen slechts bescherming tegen het bijzondere risico dat ontstaat wanneer een voor vernietiging vatbare uitspraak in plaats van de notariële akte wordt ingeschreven in de openbare registers."

"3.5 Uit hetgeen hiervoor in 3.4 is overwogen, volgt dat art. 3:301 lid 2 BW een beperkte strekking heeft. Gelet op de zware sanctie van niet-ontvankelijkheid is er geen grond het toepassingsbereik van deze bepaling uit te breiden tot gevallen die niet door de wettekst worden bestreken,⁴ of waarin de betrouwbaarheid van de openbare registers niet in het geding is. Daarom moet worden aangenomen dat de eis van inschrijving in het rechtsmiddelenregister slechts geldt voor gevallen waarin de bestreden uitspraak op het moment dat het rechtsmiddel wordt ingesteld, daadwerkelijk in de plaats van (een deel van) de akte van levering is getreden of nog kan treden. Een vernietiging van de uitspraak kan immers alleen in die gevallen ertoe leiden dat de inschrijving van de uitspraak in de openbare registers achteraf bezien niet tot eigendomsoverdracht heeft geleid. Art. 3:301 lid 2 BW is dus niet van toepassing indien op het moment waarop het rechtsmiddel wordt aangewend, vaststaat dat de uitspraak niet ter vervanging van de akte van levering of een deel daarvan, in de openbare registers is ingeschreven of nog kan worden ingeschreven. De hiervoor in 3.1 weergegeven onderdelen zijn dan ook gegrond."

- [ecli:nl:phr:2019:1211](#) (enkele selectie) met o.a. doel en strekking van art. 3:301 lid 2 BW (2.16 e.v.) (zie vonnis)
 - "2.14 Uit de parlementaire geschiedenis blijkt dat in art. 3:301 lid 2 BW tot uitdrukking is gebracht dat bij inschrijving van de uitspraak op de voet van art. 3:89 lid 1 BW, zoveel mogelijk buiten twijfel wordt gesteld dat op het tijdstip waarop de termijn voor het instellen van een rechtsmiddel verstrijkt, geen rechtsmiddel is aangewend.^{25"}

- [ecli:nl:hr:2021:647](#)

"3.1 Onderdeel 2.1 van het middel betoogt dat het hof op grond van art. 3:301 lid 2 BW [verweerders] ambtshalve niet-ontvankelijk had moeten verklaren in hun hoger beroep ten aanzien van de verdeling van het woonhuis, omdat [verweerders] het hoger beroep **niet (tijdig) in het rechtsmiddelenregister hebben laten inschrijven.**"

"3.2.1 Op grond van art. 3:301 lid 2 BW moeten verzet, hoger beroep en cassatie tegen een uitspraak waarvan de rechter heeft bepaald dat zij in de plaats treedt van een tot levering van een registergoed bestemde akte of van een deel van een zodanige akte, op straffe van niet-ontvankelijkheid binnen acht dagen na het instellen van het rechtsmiddel worden ingeschreven in het rechtsmiddelenregister.

3.2.2 Het voorschrift van art. 3:301 lid 2 BW strekt ertoe dat bij inschrijving in de openbare registers van een uitspraak die in de plaats treedt van (een deel van) een tot levering bestemde akte als bedoeld in art. 3:89 BW, **zoveel mogelijk buiten twijfel wordt gesteld dat op het tijdstip waarop de beroepstermijn verstreekt, geen rechtsmiddel is ingesteld.** Dit is van belang voor de rechtszekerheid die is vereist bij de verkrijging van registergoederen. De bepaling bewerkstelligt dat de griffier van het gerecht dat de uitspraak heeft gedaan, bij de afgifte van de in art. 25 Kadasterwet bedoelde verklaring dat hem niet van het instellen van een gewoon rechtsmiddel is gebleken, kan afgaan op het rechtsmiddelenregister. Dit is niet alleen van belang in de gevallen die in art. 25 lid 1, onder a en b, Kadasterwet zijn genoemd, maar ook in het geval waarin de in te schrijven uitspraak uitvoerbaar bij voorraad is verklaard.³

3.2.3 De rechter dient ambtshalve na te gaan of aan het voorschrift van art. 3:301 lid 2 BW is voldaan.⁴

3.2.4 Een niet-ontvankelijkheid op de voet van art. 3:301 lid 2 BW strekt zich alleen uit tot de grieven of klachten die zich richten tegen oordelen die betrekking hebben op het gedeelte van de uitspraak dat blijkt het dictum in de plaats treedt van (een deel van) de tot levering bestemde akte en daarmee onlosmakelijk verbonden oordelen.⁵ Verder geldt de eis van inschrijving in het rechtsmiddelenregister slechts voor gevallen waarin de bestreden uitspraak op het moment dat het rechtsmiddel wordt ingesteld, daadwerkelijk in de plaats van (een deel van) de akte van levering is getreden of nog kan treden.⁶

3.3.1 In dit geval kan het dictum van het eindvonnis niet anders worden begrepen dan dat de rechtbank daarin (onder 3.4.) heeft bepaald dat - indien [verweerders] niet (tijdig) meewerken aan de levering van het woonhuis aan [eiser 2] - de uitspraak in de plaats treedt van een deel van de leveringsakte, namelijk van de in de leveringsakte vereiste verklaringen van [verweerders]. Dit deel van het dictum staat in onlosmakelijk verband met de in het dictum (onder 3.2.) opgenomen veroordeling van [verweerders] tot medewerking aan de levering van het woonhuis aan [eiser 2], en de in het dictum (onder 3.1.) bepaalde waarde waartegen het woonhuis aan [eiser 2] is toegedeeld. De rechtbank heeft dus toepassing gegeven aan art. 3:300 lid 2 BW.

Met grief IV tot en met (de eerste) grief VII richt het hoger beroep van [verweerders] zich tegen deze gedeelten van het eindvonnis.

3.3.2 Vast staat dat [verweerders] het hoger beroep niet hebben ingeschreven in het rechtsmiddelenregister. Gelet op hetgeen hiervoor in 3.2.3 en 3.3.1 is overwogen, had het hof [verweerders] dan ook op grond van art. 3:301 lid 2 BW niet-ontvankelijk moeten verklaren in hun hoger beroep voor zover dit zich richt tegen de hiervoor in 3.3.1 bedoelde gedeelten van het eindvonnis (dus tegen het dictum van het eindvonnis onder 3.1., 3.2. en 3.4.).

Onderdeel 2.1 slaagt derhalve."

- [ecli:nl:phr:2020:1102](#) → [Hof ambtshalve vergeten inschrijving register te onderzoeken](#)

"In cassatie wordt door [eiser] geklaagd dat het hof ten onrechte heeft nagelaten ambtshalve te onderzoeken of het door [verweerder] ingestelde hoger beroep binnen acht dagen na het instellen van het hoger beroep is ingeschreven in het rechtsmiddelenregister (art. 3:301 lid 2 jo. 3:300 lid 2 BW) en dat het hof [verweerder] ten onrechte niet (gedeeltelijk) niet-ontvankelijk heeft verklaard in zijn hoger beroep."

"2.4 Ambtshalve navraag bij de griffie van het hof Arnhem-Leeuwarden leerde dat, naar de griffier van dat hof bij brief van 28 november 2019 aan de advocaat van [eiser] heeft verklaard, het bij procesinleiding van 27 november 2019 ingediende cassatieberoep op 28 november 2019 - en dus tijdig - is ingeschreven in het rechtsmiddelenregister."

"3.10 Op grond van het eerste lid van art. 3:301 BW is een uitspraak waarvan de rechter heeft bepaald dat zij in de plaats treedt van 'een tot levering van een registergoed bestemde akte of van een deel van een zodanige akte' slechts inschrijfbaar onder de in lid 1 genoemde voorwaarden."

"3.13 Het is aan de eiser om door overlegging van een verklaring van de griffier van het gerecht dat de bestreden beslissing heeft gegeven, aan te tonen dat aan het in art. 3:301 lid 2 gestelde voorschrift is voldaan.³⁴"

"3.18 Blijkens de rechtspraak komt het regelmatig voor dat een partij in haar petitum en/of de rechter in zijn beslissing niet aansluit(en) bij de tekst van art. 3:300 BW, zodat onduidelijk is welke vorm van reële executie precies wordt bedoeld. In dat geval zal het dictum moeten worden uitgelegd.³⁸ In dat verband is vaste rechtspraak dat de uitleg van het dictum dient te geschieden in het licht en met inachtneming van de overwegingen die tot de beslissing hebben geleid.³⁹

(...)

3.20 In het dictum van het eindvonnis heeft de rechtbank [verweerder] veroordeeld tot medewerking aan de levering aan [eiser 2] van zijn onverdeelde aandeel in het woonhuis (rov. 3. 2) met de bepaling dat "dit vonnis (...) in de plaats zal treden van de door [verweerder] te verrichten benodigde rechtshandelingen voor de levering aan [eiser 2] van de hiervoor in 3.2 (...) genoemde onroerende zaken" indien [verweerder] niet binnen twee weken na de betekening van dit vonnis zijn medewerking verleent (rov. 3.4).

3.21 De rechtbank heeft dit dictum derhalve niet (exact) geformuleerd overeenkomstig één van de in art. 3:300 leden 1 en 2 BW geboden mogelijkheden van reële executie. Gelet op (i) de vordering van [eiser] (dat het vonnis in de plaats van de tot levering bestemde akte zal treden voor zover deze door gedaagden mede dient te worden gecom

pareerd⁴⁰) en (ii) de door de rechtbank gebruikte bewoordingen dat het vonnis “*in de plaats zal treden*” van de door [verweerder] te verrichten rechtshandelingen (eindvonnis, rov. 2.26), lees ik rov. 3.4 van het eindvonnis zo dat de rechtbank daar art. 3:300 lid 2 BW heeft toegepast.

3.22 Aangezien de reële executie ziet op een (deel van een) tot levering van een registergoed bestemde akte, betekent dit in beginsel dat, ingevolge art. 3:301 lid 2 BW, hoger beroep tegen het eindvonnis van 26 april 2017 op straffe van niet-ontvankelijkheid binnen acht dagen nadat het was ingesteld moest worden ingeschreven in het rechtsmiddelenregister.”

“3.28 [eiser] heeft zich in appel weliswaar niet op het standpunt gesteld dat [verweerder] niet-ontvankelijk moet worden verklaard in zijn hoger beroep, omdat het hoger beroep niet (tijdig) is ingeschreven in het rechtsmiddelenregister, maar uit het hiervoor beschreven juridisch kader volgt dat het hof ambtshalve moest onderzoeken of aan het voorschrift uit art. 3:301 lid 2 BW was voldaan. Uit het bestreden arrest blijkt niet dat het hof dit heeft gedaan.

3.29 In cassatie is aangevoerd dat **navraag door de cassatieadvocaat bij de rechtbank** Utrecht heeft geleerd dat daar geen inschrijving van het door [verweerder] ingestelde hoger beroep bekend is (**procesinleiding**, nr.2.1.2).

3.30 De stelling van [eiser] dat het hoger beroep van [verweerder] niet is ingeschreven in het rechtsmiddelenregister betreft een feitelijk novum. Door [eiser] zijn bovendien geen bewijstukken met betrekking tot deze stelling overgelegd.

3.31 **Hoewel in cassatie in beginsel geen plaats is voor onderzoek van feitelijke aard**, meen ik dat in een geval als het onderhavige, waarin eenvoudig kan worden vastgesteld of een tegen het vonnis van de rechtbank ingesteld rechtsmiddel is ingeschreven in het rechtsmiddelenregister, **plaats is voor een uitzondering op deze regel**. **Ambtshalve navraag bij de griffie van de rechtbank** Midden-Nederland leidde tot de bevestiging dat het door [verweerder] ingestelde hoger beroep inderdaad niet is ingeschreven in het door de rechtbank gehouden rechtsmiddelenregister.

3.32 Dit betekent dat het hof, nu het door [verweerder] ingestelde hoger beroep niet binnen acht dagen na het instellen van het hoger beroep is ingeschreven in het rechtsmiddelenregister, [verweerder] gedeeltelijk niet-ontvankelijk had moeten verklaren, namelijk voor zover het betreft de grieven IV t/m VII.”

Bijzondere passage uit parlementaire geschiedenis (kst-15638^[2]);
in de parlementaire geschiedenis (kst-17496^[3]) wordt naar deze stukken (kst-15638) verwezen^[4];
in deze stukken wordt wel uitvoerig ingegaan op art.433 Rv acht dagen termijn:

WET "Herziening van het scheidingsprocesrecht en het omgangsrecht in verband met scheiding"

Nr.1 (1978-1979) (kst-15638)

"Aan artikel 433 worden een tweede en derde lid toegevoegd, luidende:

Ingeval hoger beroep of beroep in cassatie is ingesteld tegen een rechterlijke uitspraak houdende echtscheiding of ontbinding van een huwelijk na scheiding van tafel en bed dan wel bekrachtiging van een dergelijke uitspraak, moet de in het vorige lid bedoelde aantekening worden gedaan **binnen acht dagen** nadat het rechtsmiddel is aangewend, op straffe van niet-ontvankelijkheid. **De griffier tekent de dag, waarop de aantekening is gedaan, op het exploit van dagvaarding aan.**

Omtrent de vorm en inhoud van het in verband met de vorige leden te houden register worden door de Minister van Justitie nadere regels gegeven."

↳ duidelijk moet hier het exploit van dagvaarding nog worden ingestuurd.

duidelijk is insturen van exploit niet meer nodig.

→ deze versie van art.433 Rv is ondertussen licht gewijzigd. Exploit hoeft niet meer te worden ingestuurd.

Nr.3 (kst-15638) (pag.11-12) → motief van inschrijven in register + extra complicatie | 'doen aantekenen' → 'verplichting'

"2 ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel I, onder A en C

Artikel 85 en 433 Rv.

(...)

Het probleem waar het in dit verband in wezen om gaat, is dat de griffier in een aantal gevallen niet in staat is om een positieve verklaring als hierboven bedoeld af te geven. Het is namelijk vaak lastig, zo niet onmogelijk, om na te gaan of een dergelijke rechterlijke beslissing inderdaad in kracht van gewijsde is gegaan. Immers voor de partij die in hoger beroep of cassatie is gegaan of verzet heeft gedaan, bestaat slechts de bevoegdheid, waarvan in de praktijk slechts een zeer gering gebruik wordt gemaakt, daarvan ter griffie op het daartoe bestemde register aantekening te doen houden, zodat de kans niet is uitgesloten dat een rechtsmiddel is aangewend zonder dat de griffier daarvan op de hoogte is (zie de artikelen 85 en 433 Rv). **In de praktijk pleegt de griffier zich veelal te beperken tot een negatieve verklaring van non-verzet of non-appel, inhoudende dat, blijkens zijn register, geen aantekening van hoger beroep of verzet is geschied. Het is echter niet uitgesloten dat ondanks de genoemde vermelding in de griffiersverklaring toch hoger beroep of verzet aanhangig is gemaakt.**

De hierboven geschetste problematiek wordt nog **extra gecompliceerd** door **de mogelijkheden van incidenteel appel en incidenteel beroep in cassatie** (zie de artikelen 339 en 410 en het huidige artikel 825, derde lid, Rv). **Incidenteel beroep mag worden ingesteld na het verloop van de appeltermijn en zelfs na berusting in het vonnis** (artikel 339, tweede lid, Rv.) en **evenzeer is een incidenteel cassatieberoep mogelijk** na verloop van de gewone cassatietermijn en na berusting (artikel 410, tweede lid, Rv.).

(...)

Hierdoor is het mogelijk dat in de gevallen waarin door de ene partij met name tegen de uitspraak op het stuk van een onderhoudsregeling wordt geappelleerd **alsnog, zelfs na verloop van de appeltermijn en na berusting, door de wederpartij incidenteel appel wordt ingesteld tegen de in hetzelfde vonnis gegeven uitspraak tot echtscheiding** (...) Het is duidelijk dat dit een niet geringe complicatie met zich meebrengt ten aanzien van de vraag of een uitspraak tot echtscheiding in kracht van gewijsde is gegaan en de bepaling van het tijdstip waarop zulks geschiedt.

(...)

Ter oplossing van het hier aan de orde zijnde probleem wordt in bijgaand wetsontwerp (artikel I onder A en C), op basis van een onder meer door de Nederlandse Vereniging van Ambtenaren van de Burgerlijke Stand gedane suggestie, voorgesteld om in de artikelen 85 en 433 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering de bevoegdheid van **het doen aantekenen** van gedaan verzet c.q. hoger beroep op de daartoe bestemde registers **te vervangen door** een desbetreffende **verplichting**. De sanctie op het niet nakomen van deze verplichting is de niet-ontvankelijkverklaring van degene die het rechtsmiddel heeft ingesteld.

² "Herziening van het scheidingsprocesrecht en het omgangsrecht in verband met scheiding" (kst-15638)

³ "Invoeringswet Boeken 3-6 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek (vierde gedeelte) (wijziging van Boek 3)" (kst-17496)

⁴ Nr.1-2 (1981-1982) (kst-17496) (pag.20)

"De griffier van het gerecht waarbij een eventueel rechtsmiddel wordt ingesteld, krijgt dat wellicht pas na lange tijd. Het kan immers zijn dat is gedagvaard tegen een dag die lang na het verstrijken van de termijn ligt. In **het ontwerp-Scheidingsprocesrecht (nr.15638)** is voor de vergelijkbare moeilijkheid"

De hiervoor geschetste moeilijkheden ten aanzien van het **incidenteel beroep** kunnen worden opgelost door - zoals in artikel 821, derde lid, Rv. (nieuw) wordt voorgesteld - afschaffing van het incidenteel beroep tegen de echtscheidingsuitspraak."

↳ discussie gevoerd over wel of niet incidenteel beroep toe blijven staan; niet afgeschaft

Nr.15 (kst-15638) (pag.1) → doel van inschrijven in register: goede procesgang

"De verplichte aantekening van het aanwenden van rechtsmiddelen, zoals voorgesteld in de artikelen 85 en 433 Rv, lijkt niet spectaculair. Niettemin meenden de aan het woord zijnde leden dat het juist deze duidelijkheden zijn die een **goede procesgang** accentueren."

Nr.5 (kst-15638) (pag.18) frictie inzake tijdige inschrijving | aantekening in register bepalend

"Met betrekking tot het voorgestelde tweede en derde lid van artikel 433 Rv, inhoudende dat ingeval hoger beroep of beroep in cassatie is ingesteld tegen een rechterlijke uitspraak, houdende echtscheiding of ontbinding na scheiding van tafel en bed, dan wel bekrachtiging van een dergelijke uitspraak, de in het vorige lid bedoelde aantekening moet worden gedaan binnen acht dagen en dat de griffier de dag dient aan te tekenen waarop de aantekening is gedaan op het exploit van dagvaarding, plaatsten de leden van de V.V.D.-fractie de navolgende opmerking.

Zij gingen ervan uit dat met de griffier in het voorgestelde nieuwe tweede lid van artikel 433 bedoeld is de griffier van het rechterlijk college hetwelk de uitspraak heeft gewezen waartegen hoger beroep of beroep in cassatie is ingesteld; doch dan ontstaat, aldus deze leden, **het probleem dat**, omdat de appeldagvaarding of cassatiedagvaarding moet worden gedeponeerd ter griffie van het rechterlijk college, waar het beroep c.q. de cassatie zal worden behandeld, **eerst de aantekening moet geschieden door de griffier op het exploit van hoger beroep c.q. de cassatiedagvaarding**, waarna deze dagvaarding moet worden toegezonden aan de procureur bij het gerechtshof c.q. de advocaat bij de Hoge Raad **die dan voor de inschrijving van de zaak op de desbetreffende rolzitting dient zorg te dragen**; hiermede is uiteraard tijd gemoeid en kan in verband met de termijnen een **frictie ontstaan inzake de tijdige inschrijving ter rolle**. De leden van de V.V.D.-fractie zouden dan ook een antwoord van de Minister hierover willen vernemen. Daarbij vroegen zij zich af of dit probleem niet op een andere manier zou kunnen worden opgelost.

Zij dachten aan de mogelijkheid dat degene die appelleert, een door de griffier gewaarmerkte verklaring moet overleggen waaruit blijkt dat de in artikel 433, lid 2, voorgeschreven aantekening is gedaan; deze verklaring moet dan bij de introductie van de zaak op de desbetreffende rolzitting in hoger beroep of in cassatie worden overgelegd. In dat geval wordt toch aan de ratio van het voorschrift volledig voldaan, terwijl **voor de griffier de aantekening in het desbetreffende register bepalend is, te meer omdat het exploit van de appeldagvaarding toch niet bij die griffier verblijft.**"

Nr.6 (kst-15638) (1980-1981) (pag.18) taak griffier (na te gaan rechtsmiddel is aangewend)

"Uit de in de memorie van toelichting uitgesproken verwachting dat door de voorgestelde regeling de griffier in de toekomst geen of weinig problemen meer zal hebben bij het afgeven van de in artikel 52, onder c, van het Besluit Burgerlijke Stand bedoelde griffiersverklaring mag niet worden afgeleid dat bij de afgifte van deze verklaring nog andere problemen van processuele aard zich voordoen die in de voorgestelde regeling niet tot een oplossing zijn gebracht. Het probleem, dat in een aantal gevallen speelt bij de afgifte van voornoemde griffiersverklaring, **namelijk dat de griffier niet kan nagaan of de betreffende rechterlijke beslissing in kracht van gewijsde is gegaan, wordt immers door de voorgestelde wijziging van de artikelen 85 en 433 Rv. opgelost.** **De voorgestelde verplichting tot het doen aantekenen** van gedaane verzet c.q. hoger beroep op de daartoe bestemde registers betekent **dat de griffier, behalve wanneer er blijkens een akte van berusting geen rechtsmiddel zal worden aangewend, slechts behoeft na te gaan of binnen de daarvoor gestelde termijnen volgens het door hem bijgehouden register een rechtsmiddel is aangewend.**"

Nr.6 (kst-15638) (1980-1981) (pag.19-20) → omzetting acht dagen naar veertien dagen
periode 6 dagen/week postbezorging

"De adviescommissie van de Nederlandse Orde van Advocaten stelt voor **in plaats van «binnen acht dagen nadat het rechtsmiddel is aangewend» te bepalen «binnen acht dagen nadat de termijn voor het aanwenden van het rechtsmiddel is verstreken»**. Tegen een dergelijke gewijzigde bepaling lijken - aldus voornoemde commissie - geen bezwaren aanwezig omdat de desbetreffende partij het dan in de hand heeft over een aanmerkelijk ruimere termijn dan acht dagen te beschikken door het rechtsmiddel tijdig voor het verstrijken van de termijn aan te wenden."

(...)

"Ten einde te voorkomen dat degene die een rechtsmiddel heeft aangewend in tijdnood komt voor de verplichte aantekening van het rechtsmiddel, hetgeen overigens naar mijn mening niet vaak zal voorkomen omdat in de praktijk de deurwaarders het exploit van de dagvaarding na betekening direct terugzenden, **heb ik in de nota van wijzigingen de termijn waarbinnen de aantekening moet geschieden gewijzigd in veertien**

dagen. Deze termijn biedt ook in het geval dat er sprake is van vertragingen in het postverkeer voldoende tijd voor de aantekening van het rechtsmiddel. Het door de Adviescommissie burgerlijk procesrecht van de Nederlandse Orde van Advocaten geformuleerde voorstel «dat aantekening van het rechtsmiddel moet worden gedaan binnen acht dagen nadat de termijn voor het aanwenden van het rechtsmiddel is verstreken» heb ik niet overgenomen aangezien deze formule ertoe zou kunnen leiden dat de aantekening van het rechtsmiddel geschiedt lange tijd nadat het is ingesteld. Dit tijdsverloop dient te worden vermeden aangezien het voor de griffier van belang is dat hij zo snel mogelijk na het instellen van het rechtsmiddel daarvan in kennis wordt gesteld.”

↳ Onze Minister wijzigt “binnen acht dagen” naar “binnen veertien dagen”.

Bij de behandeling van wetsvoorstel (kst-17496) is dit aspect niet meer besproken;

wel is bij het indienen van dit wetsvoorstel niet “binnen veertien dagen” maar wederom “binnen acht dagen” opgenomen.

→ in de toekomst kan het nog leuk worden, als PostNL mogelijk niet de volgende dag, maar eerst na twee of drie dagen de post mag gaan bezorgen. Dan is de termijn van acht dagen wel erg kramp.

Bepaalde stukken moeten toch nog steeds per gewone post of koerier bij rechtbank en Hof worden aangeleverd.

Nr.7 Nota van Wijzigingen (kst-15638) (pag.1)

“Onderdeel A wordt als volgt gewijzigd:

In artikel 85, tweede lid, wordt in plaats van «acht dagen» gelezen: **veertien dagen.**

Onderdeel C wordt als volgt gewijzigd:

In **artikel 433**, tweede lid, wordt in plaats van «acht dagen» gelezen: **veertien dagen.**”

↳

=====

WET “Invoeringswet Boeken 3-6 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek (vierde gedeelte) (wijziging van Boek 3)”
Nr.1-2 (1981-1982) (kst-17496) (pag.17)

“TITEL 11

Rechtsvorderingen

(...)

2. Verzet, hoger beroep en cassatie moeten op straffe van niet-ontvankelijkheid binnen acht dagen na het instellen van het rechtsmiddel worden ingeschreven in de registers, bedoeld in de artikelen 85 en 433 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. In afwijking van artikel 81 van dat wetboek **begint de verzet termijn te lopen vanaf de betekening van het vonnis** aan de veroordeelde, ook als de betekening niet aan hem in persoon geschiedt.”

Nr.1-2 (1981-1982) (kst-17496) (pag.20) eerst na betekening van uitspraak gaat termijn hoger beroep lopen om te voorkomen, nu het rechtsmiddel van verzet ontbreekt, te gemakkelijk bevoegdheid tot appelleren te verliezen.

“De griffier van het gerecht waarbij een eventueel rechtsmiddel wordt ingesteld, krijgt dat wellicht pas na lange tijd. Het kan immers zijn dat is gedagvaard tegen een dag die lang na het verstrijken van de termijn ligt. In het **ontwerp-Scheidingsprocesrecht (nr.15638)** is voor de vergelijkbare moeilijkheid die in het huidige recht bestaat ter zake van de inschrijving van het in kracht van gewijsde gegane vonnis van echtscheiding of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed in de registers van de burgerlijke stand, de oplossing hierin gezocht dat het rechtsmiddel niet ontvankelijk is, **als de dagvaarding niet binnen acht dagen is ingeschreven in de registers, bedoeld in de artikelen 86 en 433 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering**, bijgehouden door de griffier van het gerecht waarbij het rechtsmiddel ingesteld wordt. In de derde zin van het tweede lid van artikel 3.1.2.9 wordt **voor het onderhavige geval bij deze oplossing aangesloten**. Aldus wordt de voormelde griffier in staat gesteld om aan de hand van zijn register en de hem overgelegde exploitanten waarbij de uitspraak is bekend, te beoordelen of nog een gewoon rechtsmiddel openstaat en, zo dit niet het geval is, aan de eiser een desbetreffende verklaring af te geven, als in artikel 26, eerste lid, aanhef en onder a, ontwerp-Kadasterwet voor de inschrijving van de uitspraak door de bewaarder wordt geëist.

Ten einde te voorkomen dat, nu het rechtsmiddel van verzet ontbreekt, niet verschenen belanghebbenden te gemakkelijk hun bevoegdheid tot appelleren zouden verliezen, is in de vierde zin van het tweede lid bepaald dat de termijn van hoger beroep ten aanzien van hen eerst na betekening van de uitspraak gaat lopen.”

↳ Betekenen is duidelijk een verplichting.

Inschrijving door griffier is eerst mogelijk als indiener aan zijn of haar verplichtingen heeft voldaan.

Nr.3 (1981-1982) (kst-17496) (pag.37)

“Daarbij is **voortgebouwd op** hetgeen op dit punt wordt voorgesteld in **wetsontwerp 16538 betreffende het scheidingsprocesrecht**”

Nr.3 (1981-1982) (kst-17496) (pag.51) art.433 Rv sluit aan bij ontwerp-scheidingsprocesrecht

"Wat betreft de eis dat het rechtsmiddel binnen acht dagen in de registers van de artikelen 85 en 433 Rv. moet worden ingeschreven, deze sluit, zoals reeds in de toelichting op artikel 3.1.2.9 is opgemerkt, aan bij hetgeen in het ontwerp-scheidingsprocesrecht (nr.15638) is bepaald, voor de vergelijkbare moeilijkheid ter zake van inschrijving in de registers van de burgerlijke stand van een in kracht van gewijsde gegaan vonnis, waarbij echtscheiding of ontbinding van het huwelijk is uitgesproken. Te dezer plaatse verdient aantekening dat dit stelsel afwijkt van dat van artikel 6 lid 2 Wet teboekgestelde Luchtvaartuigen betreffende een veroordeling tot levering van een luchtvaartuig. Daar is ter oplossing van deze moeilijkheid bepaald dat het vonnis, houdende veroordeling tot levering, in kracht van gewijsde gaat, wanneer drie maanden nadat het is gewezen, respectievelijk aan de niet verschenen wederpartij is betekend, in de registers van de artikelen 85 en 433 Rv. geen hoger beroep of cassatie, respectievelijk verzet is aangetekend.

Dit stelsel is om verschillende redenen niet gevolgd. In de eerste plaats is het duidelijker en werkt het ook minder verzuim van het onderhavige vormvereiste in de hand, wanneer men het formuleert als een eis voor de ontvankelijkheid van het rechtsmiddel waaraan op korte termijn dient te worden voldaan. Het voormelde artikel 6 lid 2 leidt in beginsel, bij niet-inachtneming van de termijn van drie maanden eveneens tot niet-ontvankelijkheid van het rechtsmiddel, maar drukt dit uit door te zeggen dat het vonnis in kracht van gewijsde gaat. Het gewone juridische spraakgebruik is evenwel juist andersom: een vonnis gaat in kracht van gewijsde, zodra daartegen geen gewoon rechtsmiddel meer openstaat."

↳ door aansluiting te vinden bij ontwerp-scheidingsprocesrecht maakt wat daarover in het parlement is besproken deel uit van de parlementaire geschiedenis van kst-17496.

Wat in wetsvoorstel kst-17496 NIET valt te lezen, dat wetsvoorstel kst-15638 in Eerste Kamer is ingetrokken; m.a.w. mogelijk dat o.a. Tekst en Commentaar niet na deze ingetrokken wet heeft gekeken.

Ondergetekende deed dit wel, omdat in kst-17496 geen enkele discussie werd gevoerd over art.433 RV, maar die discussie was al eerder gevoerd bij de behandeling van kst-15638 (zie voorgaande passages) .

Nr.5 (1981-1982) (kst-17496) (pag.62-63) termijn begint te lopen eerst na betekening vonnis

doel van wetgever is dat het bij partijen bekend moet zijn | dit doel wordt door rechter Middelburg genegeerd. "Een belangrijke moeilijkheid daarbij is dat het in de praktijk uiterst lastig kan zijn om vast te stellen of een uitspraak al of niet in kracht van gewijsde is gegaan. Die moeilijkheid schuilt bij vonnissen hierin dat een dagvaarding in verzet, hoger beroep of cassatie kan zijn zonder dat daarvan iets bekend is, noch bij het gerecht tegen welks uitspraak zij is gericht («a quo»), noch bij het gerecht waarbij het rechtsmiddel wordt ingesteld («in quem»). Wat het verzet betreft, komt daar nog bij dat de termijn volgens artikel 81 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering eerst begint te lopen vanaf de betekening van het vonnis aan de veroordeelde in persoon of anders vanaf «enige daad waaruit noodzakelijk voortvloeit» dat het vonnis of de tenuitvoerlegging hem bekend is."

Nr.5 (kst-17496) (pag.64) voor in te kunnen schrijven is betekening van uitspraak een dwingendrechtelijke verplichting

"De bepaling in het eerste lid, onder c, houdt rekening met het geval dat geen inschrijving toegelaten is, voordat de uitspraak aan de veroordeelde is betekend. Men zie artikel 3.11.4a, eerste lid, als voorgesteld in de Invoeringswet Boeken 3-6 nieuw BW, vijfde gedeelte."

↳ griffier heeft duidelijk getoetst dat advocaat aan de eisen heeft voldaan, anders had de griffier het verzoek van advocaat moeten weigeren.

Als de rechter iets wat dwingendrechtelijk verplicht nalaat te doen, dan kan mijn inziens de gevolgen daarvan Evenmin in stand blijven. Bij beslaglegging moet ook binnen acht dagen betekening plaatsvinden, anders vervalt het beslag van rechtswege.

=====

WET "Wijziging van titel 8 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (regels verrekenbedingen)" (kst-27554)

Nr.3 Memorie van Toelichting (kst-27554)

"Bij verdeling van een gemeenschap wordt voor de omvang van het vermogen in beginsel uitgegaan van het moment waarop de verdeling daadwerkelijk plaatsvindt. Zie onder meer artikel 196, derde lid, van Boek 3 Burgerlijk Wetboek en de vrijwel constante jurisprudentie van de Hoge Raad hieromtrent (vgl. HR 12 mei 1989, NJ 1989, 615; HR 22 maart 1996, NJ 1996, 710 (met noot van W. M. Kleijn); HR 6 september 1996, NJ 1997, 593 (met noot van W. M. Kleijn) alsmede HR 17 april 1998, NJ 1999, 550 en HR 12 februari 1999, NJ 1999, 551). Uit deze jurisprudentie vloeit voort dat van deze hoofdregel door een nadere afspraak van partijen of op grond van de redelijkheid en billijkheid kan worden afgeweken, bijvoorbeeld wanneer de verdeling van de huwelijksgemeenschap wordt getraineed teneinde van de waardeestijging van goederen te kunnen profiteren."